

Mai, 1992

1. PEATÜKK

Sellest on möödunud vaid hetk, kui buss maanteelt sooja päikese käest metsa vahel looklevale tolmusele kruusateele keeras, kuid juba on puude varjus sõites tunda jahedust. Metsaalune sillerdab roheliste lehtede vahelt kiirgavast päikesepaistest, putukaparved hõljuvad tolmuses valguses ja kõrgel puulatvades tiirutavad linnukesed, otsides innukalt paarilist või oksti pesa jaoks. Kuigi on alles maikuu ja kell vaid veidi üle kümne hommikul, tajub kahekümne viie aastane bioloogiaõpetaja Bjarke Venø, et päev tuleb suviselt soe, ja ta saadab rahuloleva pilgu oma keskealise kolleegi Ann-Louise poole, kes istub bussiroolis nagu lastekodu väljasõitudel tavaks. Naine võitleb vilunult konarliku teega ja ümiseb õpilaste laulule kaasa.

Meie sohver, see ei oska bussi juhtida, bussi juhtida ...

Laul seguneb laste naeruga ja nende rõõmsad näod, mida Bjarke näeb bussi suurest tahavaatepeeglist, toovad ka talle endale naeratuse suule. Seejärel suunab ta taas pilgu suurest aknast välja. Loodus näitab oma kauneimat külge ja kõikjal kihab kevadine elu. Eriti lindudel. Kui kalendris jõuab kätte maikuu, algab tõsine pesitsusperiood. Linnud paarituvad, ehitavad pesi ja munevad ning Bjarke loodab lastele kinkida sama lummvaid kogemusi kui need, mida ta mäletab oma lapsepõlvest ja läänerranniku soode avastamisretkedelt. Ootusärev tunne kõhus ütleb talle, et see väljasõit tähendab midagi

erilist, sest lapsed ta selja taga on nii elevil, ja talle meenub, et seesama tunne motiveeris teda pea kolm kuud tagasi Aggersminde lastekodu asendusõpetajaks kandideerima. Värskest kõrgkooli lõpetanuna oli talle üllatuseks, et vanas hoones asuval lastekodul on ka oma kool oma õpetajate ja päris klassiruumidega, ning ta saatis kandideerimistaotluse teele niipea, kui oli erialaajakirjas kuulutust silmanud. Paar nädalat hiljem saabuski ta põnevil ja närvilisena Jyllingesse direktoriga vestlema ning kui talle pärast seda maja tutvustati ja teatati, et ta võetakse tööle, ei suutnud ta ära oodata, millal saab hakata kõiki peas pulbitsevaid õpetamisideid ellu viima.

Samal ajal kui Bjarke sisimas rõõmu tunneb, et väljasõit kava kohaselt teoks saab, vaatab ta salamisi läbi väikesesse kaustikusse tehtud märkmeid ja valmistub lastele erinevatest linnuliikidest rääkima.

Mitte et ta oleks tõsiselt arvanud, et väljasõit ära jäetakse. Ta tajus küll, et midagi oli toimumas, kuid üllatus siiski, kui teda täna hommikul direktori kabinetti kutsuti. Direktor selgitas, et ta oli seoses väljasõiduga saanud järelepärimisi murelikelt lähedastelt, kes seadsid väljasõidu ohutuse kahtluse alla, ja Aggersminde lastekodu kui vastutustundlik asutus oli sunnitud neid tõsiselt võtma. Algul ei saanud Bjarke päris täpselt aru, mida direktor mõtles, kuid siis jõudis see talle kohale. Umbes nädal aega olid meediat täitnud lood üheksa-aastasest poisist Daniel Stryger Hansenist, kes oli Edela-Sjællandil ühe väikese küla ääremaal looduspädeväljakult jäljetult kaduma läinud. Poiss kuulutati muidugi ametlikult kadunuks ning politsei, kaitseliit ja vabatahtlikud kammisid piirkonna läbi, samal ajal kui riigi ajalehed ja teleuudised näitasid pidevalt tedretäpiliselt poisi pilti. Fotole oli lisatud kirjeldus: lühikesed punakad juuksed, tedretähnid, sale kehaehitus, umbes 120 cm pikk, jalas sinised lühikesed Adidase püksid ja valged tennised, seljas sinine T-särk ja punane tepitud vest. Samuti levitati fotot sinivalge Salomoni brändi koolikotiga. Meeleheitel vanemad palusid avalikkuselt abi, kuid seni tulutult. Politsei tegi väga tõsise avalduse, et kahtlustatakse kuritegu, ning meedias spekulceriti võimalike seoste üle teiste lahendamata kriminaaljuhtumitega, mida uurijad ei soovinud kommenteerida. Bjarke oli nagu kõik teisedki sellest uudisest mõjutatud ning tundis poisile ja tema omastele kaasa, kuid talle polnud kordagi pähe tulnud,

et Edela-Sjællandi juhtum võiks tema 4. klassi laste lähedasi muretsema panna, sest Daniel Stryger Hansen oli kaduma läinud enam kui sada kilomeetrit eemal.

Õnneks leidis kooli direktor, et Bjarke võib sellele vaatamata õpilased väljasõidule viia. Küll aga pidid nad oma plaanides tegema olulise muudatuse: linnukaitseala asemel, mis oli olnud Bjarke esialgne siht, sõideti lähedalasuva Gundsømagle järve äärde. Gundsømagle järv asus lastekodule lähemal ja see tundus kõigile turvalisem, sest lapsed olid käinud korduvalt seal kandis lõket tegemas ja peitust mängimas. Bjarke tundis direktori kabinetis seistes ühtaegu ebakindlust ja ärritust, sest ta oli linnukaitseala külastust pikalt ja põhjalikult ette valmistanud, kuid hiljem Gundsømagle ümbruse linnustikku uurides mõistis ta, et suudab ka seal pakkuda õpilastele kogemust, mis ta endale sihiks seadnud oli. Kogu oma paarikuise töö jooksul asendus-õpetajana oli ta seda väljasõitu präänikuna kasutades püüdnud õpilastes Taani järvede ja soode linnustiku vastu huvi tekitada. Nüüd võib ta uhkusega oma missiooni edukaks tunnistada, sest lapsed tunduvad tänase päeva puhul olevat eriti heas tujus.

Kui ta sõidab alla mäest, rooliratas lendab käest.

Meie sohver, see ei oska bussi juhtida, bussi juhtida ...

„Millal me kohale jõuame?“ Bjarke püüab laste kärast ja Jugoslaavia etnilisest puhastusest pajatavast bussiraadiost üle karjuda. Ta kavatseb just küsimust Ann-Louisele korrata, aga samal hetkel jõuab buss metsast välja ja nende ees avaneb maastik. Bjarke korraldab kooliklassi väljasõitu esimest korda ning vaade metsa ja järve vahel laiuvale tohutule roostikule võtab tal kõhu alt õõnsaks.

* * *

Päike sirab kõrgel taevas ja kui Bjarke poolteist tundi hiljem, lapsed kannul, läbi roostiku sammub, paneb taimestikust õhkuv niiskus ta ninaotsast higi tilkuma. Nad müttavad vapralt piki kallast madalas vees, kus neid igast küljest ümbritseb kahe meetri kõrgune pilliroog, ja kuigi Bjarke püüab võimalikult entusiastlikult lastele tiigi-roolindu tutvustada, ei saa ta märkamata jätta, et nende huvi on raugenud. Kummikute, ämbrite ja võrkudega varustatuna on nad kogunud

tiirude, tihaste ja kajakate sulgi ja munakoori. Retke jooksul on nad leidnud ka surnud konni, võlukive ja jõekarpe, mille lahtikangutamist Bjarke kaasavõetud noaga neile just demonstreeris. Aga nüüd on laste kannatus otsas, tükk aega enne Bjarke kavandatud puhkepausi. Lõpuks ometi silmab ta seda, mida otsib, ja osutab energiliselt sinnapoole.

„Vaadake! Tulge tiigi-roolinnu pesa vaatama.“

Lapsed, eelkõige tüdrukud, kogunevad kükitava Bjarke ümber kobarasse. Mõne meetri kaugusel roostikus võib vaevu aimata pesa, mis on just valmis saamas. See on üsna tavaline pesa, kuid annab Bjarkele suurepärase võimaluse ettevalmistatud loengu pidamiseks.

„Pesa on märk sellest, et isane ja emane on teineteist välja valinud ja omavahel paaritunud, ning vana ebausk ütleb, et sedasorti asjad toimuvad valentinipäeval. Kui nad on pesa valmis ehitanud, muneb emane munad, ja kui ta on munad valmis haudunud, siis peavad nad poegade eest palju hoolt kandma, et nad saaksid suureks kasvada ja lendama õppida.“

Tüdrukud vaatavad, kuidas kaks tiigi-roolindu pesa ümber askeldavad, ning seda idüllil nähes kostavad mõne suust „uuuuu“ ja „oooii“ hüüatused. Bjarke naeratab endamisi ja tal õnnestub tagapool torisevatest poistest end peaaegu mitte häirida lasta.

„Mul on kõht tühi.“

„Millal me peitust mängime?“

„Väkk, mis see on!“

Bjarke tunneb kergendust, et keegi torisemisvoo katkestab, ja pöörab ümber. Poiss, kelle nimi on Bjarke mäletamist mööda Emil, vaatab midagi eemal pilliroopuhmaste vahel ja igast tema näokurrust õhkub vastikust. Lapsed trügivad talle ligi ning Bjarke pistab taskunoa ettevaatlikult seljakotti tagasi, asetab selle pilliroovarte vahele juurikat test kõrgendikule ja läheb siis ka vaatama.

Kohale jõudes näeb ta, et Emil osutab väriseva näpuga tiheda roostiku poole, kus ripub üks teine linnupesa. See on väike ja tokerdunud, tähelepanematu silma eest pea täielikult varjatud, ning pesas olev suur roosa linnupoeg on pime ja alasti ning näeb välja nagu loode. Aga ta liigutab. Pungis silmad silmalaugude taga energiliselt rullumas, püüab ta vaarudes, luine selg vastu pesa sisekülge, ühte muna üle pesaserva

lükata. Teravad küünised tugevalt tihedate okste vahele surutud, liigub ta ebakindlalt pesa ääre poole, väikesed roosad jalad muna raskuse all värisemas.

„Mis see veel on?“ kostab uudishimulikult lasterühmalt. Bjarke on ka ise hämmeldunud, sest sellist vaatepilti polnud ta siin oodanud.

„See on samuti tiigi-roolinnu pesa. Aga siia on käopoeg külla tulnud, ja nagu näete, ei tähenda see head,“ selgitab ta summutatud häälel, jälgides samal ajal, et lapsed pesast eemale hoiaksid.

„Miks ta muna pesast välja tõukab?“

„See on tema loomuses,“ vastab Bjarke. „Käod pole nagu teised linnud. Nad ei moodusta paare, vaid paarituvad erinevate isenditega, ja emakägu muneb oma munad teiste lindude pesadesse, et ei peaks ise nende eest hoolitsema. Kui käopoeg koorub, hakkab ta teisi pesas olevaid mune ja linnupoegi välja tõrjuma, et kogu pesa jääks talle.“

Käopoeg on jõudnud pesa servani ja suure pingutusega õnnestub tal koorumata rivaal üle ääre veeretada. Väike kerge muna justkui hõljub läbi õhu ja maandub pesa alla seisvasse vette, kus üks elutu tiigi-roolinnupoeg juba ees hulbib.

„Kas ta lükkab nad kõik välja ja nad saavad surma?“ kõlab laste hulgast umbusklik hääл ning paar tüdrukut teevad grimasse.

„See on lihtsalt tema loomuses. See-eest kasvab temast suur ja ilus lind ning ta hüüab terve suve kuku-kuku, ja see ju meeldib meile.“

„Emil on ka käopoeg,“ narrib üks tüdrukutest ootamatult ja osutab pesa avastanud poisile. „Ei ole, ise oled käopoeg!“ ütleb Emil kiiresti ja osutab Mia-nimelisele tüdrukule tagasi, kuid juba on mitu last hakanud poisi üle naerma. Enne kui Bjarke midagi öelda jõuab, ilmub pilliroopuhmaste vahelt nähtavale Ann-Louise.

„Hästi! Pange nüüd seljakotid ära ja kibekähku peitust mängima, pärast seda hakkame sööma. Emil, sina võid esimesena lugeda.“

„Ma ei taha lugeda!“

„Sina loed. Pange seljakotid sinna!“ Ann-Louise kamandab kogemata, nii et kõigil on selge pilt, mida peab tegema. „Pange võrgud siia hunnikusse ja hakake pihta.“

Lapsed teevad, nagu Ann-Louise käsib, ja viskavad seljakotid kaldaäärsele juurikatest kõrgendikule, kus Bjarke seljakott juba

ees seisab. Bjarke peab taas kord tõdema, et tal on naise kindla-meelsest olekust palju õppida. Emil kõhkleb veidi ebalevalt, kuid pöörab siis otsustavalt teistele selja ja hakkab valjuhäälselt lugema.

„Loe üks, loe kaks,
kanal saapad katki plaks.
Loe kolm, loe neli,
munad leidis väikeveli.“

Lapsed huilgavad vaimustunult ning ka viimased viskavad ämbrid ja võrgud käest ning kiirustavad roostikku peitu. Ann-Louise võtab ämbrivirna kätte ja suundub tagasi jalgsilla poole.

„Kas ma peaksin siia jääma ja neil silma peal hoidma?“ küsib Bjarke.
„Pole vaja. Nad teavad, kui kaugele nad tohivad minna.“

Bjarke noogutab kergendustundega, ta vajab hetke puhkust. Hiljem küsitakse temalt, kas ta kuulis sel hetkel kalda lähedal mootorimüra, kuid ta ei mäleta seda. Ta kuuleb vaid Emili häälekõla, mis jätkab liisusalmi lugemist, samal ajal kui ta ise laubalt higi pühib ja võrgu-kuhja kaenla all tassides kolleegile järgneb.

„Loe viis, loe kuus ...“

* * *

Kui Emil on liisusalmi lõpuni lugenud, pöörab ta ümber ja vaatab ringi. Kõik lapsed on silmist kadunud, kuid ta kahlab kiiresti läbi roostiku piki kallast vasakule, kust ta hetk tagasi kuulis itsitust ja sosinat. Paar sammu hiljem leiab ta kolm esimest tüdrukut. „Leidsin!“ karjub ta, kuid liigub kiiresti edasi ja trügib taas läbi kõrge pilliroo, seekord suunaga järve poole.

„Õelge kuku!“

Ümberringi roostikus peituvad klassikaaslased hüüavad „kuku“ ja ta muudab hääle järgi suunda ning märkab mitut last peaaegu üheaegselt. „Leidsin, leidsin!“ hüüab ta ja kohe varsti taas „leidsin!“. Mõned lapsed suunduvad kahjutundega tagasi kalda poole, kuid Emil ei tunne kahjurõõmu. Talle tekitab siiani piinlikkust mõte, et hetk tagasi kutsuti teda käopojaks. Ta ei saa päris hästi aru, miks Mia nii ütles, aga tal pole kahtlustki, et käopoeg on nõme ja vastik ning mõtleb ainult iseendale, ning võrdlus käopojaga paneb tal kõhu valutama.

Mida rohkem Emil sellele mõtleb, seda tähtsamaks talle saab teised üles leida ja mäng võita.

„Öelge kuku!“ hüüab ta uuesti, nii valjult kui suudab, ning tormab innukalt suundades, kust hääled kostavad. Ta lükkab kätega vehkides tugevaid pilliroovarsi kahele poole laiali ja leiab hetk hiljem mitu klassikaaslast, kes peavad tagasi vantsima. „Öelge kuku!“ kamandab ta ja tunneb, kui mõnus on osata hästi juhtida. Ta peatub hetkeks ja püüab pilti ette saada, keda ta veel leidnud pole. Igal juhul on veel puudu Anders, Ole ja Mia, aga enam ei hüüa keegi kuku. Tema ümber lasub vaikus ja ta kuuleb vaid oma kummikute heli kaldavees ja pilliroo sahinat vastu riideid. Ta liigub veidi aeglasemalt edasi, endiselt täis tahtmist mäng võita, ning peatub alles siis, kui jõuab maastikul päris kaugele, peaaegu järveni, kuhu nad minna ei tohi. Siin on veidi tuuline. Pilliroog õõtsub ta ümber, kuid ta ei silma ühtegi klassikaaslast ning üksi seistes tekib Emilil taas naerualuse tunne.

„Nii pole lõbus, kui te vait olete,“ hüüab ta valjult. „Öelge kuku!“

Heli, mida ta kuuleb, eristub teistest. See on elutruum. Peaaegu nagu päris lind. Samas on see üllatavalt lähedal. Nii lähedal, et Emil pöörab ehmunult ringi ja silmitseb uurivalt pilliroopuhmast, millest ta just äsja möödus.

„Anders, kas see oled see sina?“ küsib ta arglikult, kuid järgnevas vaikusel kuuleb ta vaid tuult pilliroos sahistamas.

„Äh, Anders, ütle midagi!“

Emil hoiab hinge kinni ja kuulatab keskendunult.

„Ma tean, et siin on keegi,“ ütleb ta valjult ja kahlab kiiresti läbi lähimate pilliroopuhmaste, et näha, kes klassikaaslastest end seal peidab, kuid ta ei näe muud kui vaid pilliroogu õrnalt tuules õõtsumas.

Siis kõlab kutsung taas. Nüüd veelgi lähemalt, ja Emil võpatab. Seekord tuleb see otse tema ees olevast pilliroopuhmast. Emil teeb kõhkleva sammu ettepoole ja sirutab aeglaselt käe, et pilliroovarred kõrvale lükata. Siis aga kivistub ta käsi õhus. Talle koidab, et see heli ei pruugi üldse tulla tema klassikaaslastelt. Et mängus on keegi või miski, mida ta ei tea. Võibolla koletis. Emil püüab seda mõtet eemale tõrjuda. Ta on ju suur poiss, peaaegu üheteistaastane, ja ta teab, et nii mõelda on lapsik. Ta kavatseb veel ühe sammu teha, kui kuuleb järsku selgelt päris lähedalt rasket hingamist.

Emil tõstab kõhklevalt pilgu. Sillerdavas päikesevalguses näeb ta enda ees teisel pool pilliroopuhmast aimamisi kõrgumas suurt inimkogu. Kogu seisab paigal, nagu midagi oodates. Hingab raskelt sisse ja välja, peaaegu nagu hobused koduõue aedikus. Emil seisab halvatuna. Ta kuuleb oma südame pekslemist. Justnagu oleneks kõik äkki sellest, kas ta suudab ilma hingamata peidus püsida. Siis pöörab ta ringi ja jookseb vastassuunas, nii kiiresti kui suudab.

Emil lükkab pilliroovarsi kahele poole laiali ja tunneb neid vastu nägu tagasi nõtkumas, ja kuigi ta ei tea enam, kuspool on kallas, jookseb ta pillirooga võideldes edasi. Kummikud tunduvad rasked nagu pliipommid, ta tõmbab neid uuesti ja uuesti mudast välja ja kahlab paaniliselt, samal ajal kui vesi tema jälgedesse koguneb. Ta võitleb pimesi edasi ja teab, et kui ta julgeks korrakski tagasi vaadata, võiks ta suurest õudusest surra.

Äkitselt jääb ta jalg mutta kinni. Emil kukub ja ei jõua käsi ette panna. Ta vajub nägupidi madalasse vette, ei saa hetke hingata, ja kui ta paanikas pea tõstab, jääb ta hirmust halvatuna pilliroovarte vahele lebama, kuulatades samme või hingamist. Ümberringi valitseb vaikus, ta kuuleb vaid oma lõuast tilkuvat vett. Siis vaatab ta ettevaatlikult ringi. Aeglaselt jõuab talle kohale, miks ta kukkus, ja siis hakkab ta karjuma.

* * *

Selleks ajaks, kui politseiautod metsaserval nähtavale ilmuvad, on hakanud vihma ladistama. Järve kohale taevasse on kogunenud tumedad pilved ning kui kolm sõidukit parklasse teiste politseiautode sekka jõuavad, kuuleb Bjarke kaugel äikest kõmisemas.

Väljasõidust on saanud õudusunenägu. Tema kohal tiirutab helikopter, koerapatrullid otsivad järvekallast mõlemas suunas läbi ning roostikus on näha kümneid mundris politseinikke, kes kõnnivad ringi, pilgud otsivalt kaldavette naelutatud. Valges rõivas kriminalistid tegutsesid parklas ja jalgstillal. Nad tassivad tõsisel näol raskeid kohvreid ja vahetavad vihmas sõnu, millest Bjarke aru ei saa, samal ajal kui nende kolleegid on võtnud koha sisse valge telgi juures kaugel roostikus, kust laibajäänused leiti.

Bjarke oli karjet kuuldes kohe kohale tormanud. Emil lebas keset pilliroogu kaldavees ja võitles hüsteeriliselt, et vabaneda jala ümber mähkunud märjast riidest. Mia ja mõned teised lapsed, kes olid enne Bjarket kohale jõudnud, seisis vaikides šokeeritult kõrval ning alles siis, kui Bjarke ära tabas, et Emili jala ümber oli läbimärg punane tepitud vest, hakkas ta mõistma, mida lapsed vahtisid. Nende kõrval hänguses vees vedelesid valge spordijalats, sinised lühikesed püksid ja koolikott ning selle kõrval mudas lebas elutu poisinägu. Tema tedretäpid olid hallid, punased juuksed märjad ja sassis ning silmad jöllitasid tühjalt taeva poole. Seejärel avastas Bjarke oma õuduseks veidi eemal palja lapsekäe ning hakkas kiiresti ja palavikuliselt lapsi eemale ajama.

Bjarke tunneb taas tungi oksendada. Ta seisab vihmas bussi kõrval sealsamas parklanurgas, kuhu nad paar tundi tagasi, hoopis teises elus, saabunud olid. Teda valdab ebareaalsuse tunne, kuid ta peab end kokku võtma ja mõtlema lastele, kelle hirmunud ja kivistunud nägusid ta näeb läbi bussi akende, kus politseinikud ikka veel viimaseid lapsi küsitledes ringi kõnnivad. Politseinikud on kordamööda küsinud Emililt ja teistelt lastelt samu küsimusi. „Kuidas see mees seal roostikus välja nägi? Millised tundemärgid tal olid? Kuhu ta kadus?“ Bjarke arvates on lapsed juba ammu kõik ära rääkinud, mis neil rääkida on, ja ainus, millele ta mõelda suudab, on soov viia nad järvest hästi kaugemale, sest see jääb alatiseks kohaks, kust Daniel Stryger Hansen surnuna leiti.

Kui Bjarkele lõpuks öeldakse, et ülekuulamised on selleks korraks läbi, ja viimane politseinik lahkub laste juurest, siseneb ta kiiresti bussi. Emil istub ühel esiistmel ja peidab end värisedes teki alla, samal ajal kui Ann-Louise püüab pisarsilmil talle turvavööd ümber panna.

„Minu seljakott, kus on mu seljakott!?“

Mitu last hakkavad samuti palavikuliselt istmete alt kotte otsima ning Bjarkele meenub, et nad unustasid seljakotid roostikku juurikatest kõrgendikule. Ann-Louise paneb parajasti teistel lastel turvavööd kinni, nii et Bjarke kiirustab üksi bussist välja ja jookseb läbi vihmasaju jalgasilla poole. Ühtäkki meenub talle, et politseinikud olid neil rangelt keelanud roostikku minna, enne kui kogu piirkond on põhjalikult läbi uuritud, kuid praegu töötavad nad valge telgi juures, nii et tal pole kelleltki luba küsida. Bjarke vaatab korra ümberringi ja siseneb roostikku.

Silmapilk hiljem jõuab ta läbimärgade seljakottide juurde, mis lebavad sealsamas, kuhu nad need jätnud olid. Ta kogub need kiiresti kokku, kuid enda kotti võttes avastab ta, et selle lukk on lahti. Ta vaatab segaduses koti suurde tagasahtlisse ja oma üllatuseks näeb ta seal lahtist taskunuga. Bjarke võtab aeglaselt noa kätte. Ta on kindel, et pani noa enne kotti pistmist kokku. Kõhklevalt ja äreva tundega võtab ta pöidla ja nimetissõrmega noaterast kinni, et see kokku panna, kuid avastab siis, et see on verrega määrdunud. Segaduses vaatab ta ringi ja märkab siis pesa.

Roostikus olev pesa, mida ta koos lastega paar tundi tagasi vaatles, on tuustideks rebitud. Pesa all vees hulbib mingi määramatu kogum ja Bjarke peab lähemale minema, et näha, mis see on. Talle jõuab kohale, et need on lihakänkrad. Käopoeg on tükkideks lõigatud. Peened roosad jalad, tiivad ja väike torso hulbivad kaldavees koos muna ja surnud tiigi-roolinnupojaga. Ühe murdunud pilliroovarre otsa on jõhkralt torgatud käopoja sooniline ja pungis silmadega pea.

Hetk hiljem siseneb Bjarke taas bussi. Ta asetab märjad seljakotid põrandale ja taarub oma istme suunas. Ann-Louise sulgeb bussiuksed ja kihutab läbi metsa tagasi, nagu oleks tal tuli takus. Ta ütleb midagi, midagi hoolivat ja rahustavat, kuid Bjarke ei kuule ta sõnu. Ta vaatab oma istmel tuimalt bussi tahavaatepeeglisse. Kõik lapsed istuvad oma kohtadel, mõni nutab, mõni põrnitseb hirmusegaselt aknast välja, mõned hoiavad teineteisel käest kinni.

Leitud käopoja juures oli midagi, mida ta peaks valjusti välja ütleva. Ta otsib mõttes palavikuliselt selgitust, mis seal võis juhtuda, ja sajad sähvatused möödunud päevast virvendavad ta silme eest läbi. Ikka ja jälle jõuab ta tõdemusele, et vaid lapsed võisid näha, kuhu ta oma noa pani, kuid talle jääb täiesti arusaamatuks, miks oleks üks laps pidanud võtma noa ja kasutama seda viisil, nagu ta just näinud oli.

Bjarke püüab end kokku võtta. Kindlasti on sellele mingi muu ja palju vähem kurjakuulutatav seletus, mis saab talle päevselgeks niipea, kui ta suudab end sellest õudusunenäost distantseerida. Ta kinnitab turvavöö ja tema hingamine hakkab taas normaliseeruma, kuni ta uuesti tahavaatepeeglisse vaatab. Seekord haarab tema tähelepanu ilmetu nägu, mida ta näeb aimamisi bussi tagaosas. Kui need helen-davad salapärased silmad äkitselt peeglis tema omadega kohtuvad, peab Bjarke esimesena kõrvale vaatama.

Neljapäev, 13. veebruar,

tänapäev

2. PEATÜKK

Metroorong pidurdab ja Silje Thomsen tunneb, kuidas ülerahvastatud vagunis teised kehad talle selja tagant peale vajuvad. Uksed avanevad ning ta kiirustab südame kloppides ja mobiiltelefoni pihku surudes rongist välja. Signaalhelid segunevad vestluste ja vastasperroonile saabuva metroorongi vilinaga ning ta tõttab tagasi vaatamata läbi tipptunni sagiva rahvahulga. Kui see hull juhtus olema temaga samas rongis, siis ei kavatse ta sekunditki raisata. Ta trügib eskalaatoril inimestest mööda ja tänavale jõudes tunneb väikest kergenduspuhangut, et saab peituda talvepimedusse, mis teda lume ja lörtsiga vastu võtab. Autode tuled libisevad üle äärelinna puistestee ja rehvid pritsivad märjal teel pori üles, kui ta väljakul paremale bussipeatusemärkide poole sõrgib. Tema buss juba ootab teepervel ja Silje kiirendab tempot, kuid vahetult enne kohalejõudmist näeb ta, et buss hakkab tasapisi liikuma ja sõidab peatusest välja. Ta peatub hingeldades. Enne kui pettumus settida jõuab, tunneb ta mobiiltelefoni käes vibreerimas, ja kuigi ta juba teab, kes see on, vaatab ta hirmuga väikest ekraani.

Loe neli, loe viis. Silje, vana roju, kas ta jõuab koju?

Tundmatu saatja sõnum sunnib Siljet segaduses tagasi vaatama metroo väljapääsu juures sagiva inimhulga poole. Seejärel pöörab ta ümber ja astub otsustavalt sõiduteele. Autod pidurdavad, mõned neist

libisevad lumme ja signaalitavad, kuid naine jõuab teisele poole teed ja põgeneb ummisjalu mööda lähimat tänavat.

Alles paneelalamute juurde viivale läbipääsuteele jõudes julgeb Silje taas tempot pisut maha võtta. Erutusest ja külmast värisedes märkab ta, et ta on läbimärg lumehelvestest, mis ta ümber keerlevad ja juustesse takerduvad, iga kord kui ta tagasi vaatamiseks ümber pöörab. Telefon vibreerib.

Loe seitse, kaheksa. Silje see on rõve rott, igavene kiimakott!

Ta tormab läbi jalgradade võrgustiku, kus ta on varem nii tihti käinud, tütre soe käsi pihus, kuid pärast viimasest paneelalamust möödumist ja lumisele eramajade tänavale jõudmist ei tunne ta end ikka veel turvaliselt. Kuigi majade aknad heidavad hekkide ja tarade tagant lumele kuldset valgust ja näevad hubased välja, tormab ta mööda kõnniteed edasi, kuni jõuab rõhtpalkidest aiani, mille väravale on naelutatud müügisilt. Ta lükkab värava lahti ja mööda aiateed oma maja poole sammudes tunneb ta taas telefoni vibreerimas.

Loe oih, loe aih. Teised kõik on üles leitud, aga Silje jääbki peitu?

Silje rabistab palavikuliselt võtmetega. Ta tunneb, kuidas pimedus ta selja tagant aias üha lähemale hiilib, kuid lõpuks saab ta välisukse lahti ja siseneb kiiresti esikusse. Ta lööb ukse enda järel kõvasti kinni ja sulgeb lisaluku. Siin, majas sees tundub pimedus turvaline, mistõttu ta jätab tuled süütamata ja kiirustab läbi pimedas majas, möödub tütre tühjast toast ja jõuab kööki, andmata endale aega üleriideid seljast ja märgi saapaid jalast võtta.

Mobiiltelefoni taskulampi kasutades sorib ta paaniliselt segamini köögisahtlis ja kui ta on osa kila-kola köögilauale tõstnud, leiabki ta paki uute SIM-kaartidega. Ta kisub plastümbrise lahti, tõmbab välja uue kaardi ja veendub, et on oma kontaktid tavapäraselt telefoni salvestanud. Kui ta on vana kaardi välja võtnud ja uuega asendanud, tunneb ta silmapilkselt kergendust. Ta lülitab mobiiltelefoni sisse ja läheb kiirel sammul läbi maja tagasi, otsides samal ajal välja tütre numbri.

Hei, musi. Kõik hästi. Minu uus number, kasuta nüüd seda. Varsti näeme. Kallistan, ema ☺

Ta seisab hingeldades suures pimedas nurgatoas akna juures ja vaatab teraselt läbi avatud ruloo välja. Pime eesaed ning põõsad

ja puud, mida talle kunagi nii väga meeldis hooldada ja kasvatada, on kaetud värske lumega ning väljas tänavalambi sätel on näha taevast alla tantsivaid ja tuules keerlevaid lumehelbeid. Vaatepilt jõuab ta peaaegu maha rahustada, kuid siis märkab ta üht kogu. Rõhtpalkidest aia pragude vahelt näeb ta seda aeglaselt ja otsivalt edasi liikumas ning hinge kinni hoides valmistub ta helistama numbrile 112. Aga kui kogu veidi kaugemale jõuab, aimab ta silm aiavärava all ukerdavast väikest jalutusrihmaga koera, lumekamakad käppade ümber ja vanemapoolne naine kannul.

Silje naerab pimedusse. Kergendatult ja väikese häbitundega, sest ta on täiskasvanud inimene, kes peidab end nagu väike laps. Ta jõuab ka mõelda, et ta ei tohi mõistust kaotada. Et alates homsest peab ta hakkama tõsiselt tegelema plaaniga leida uus ja turvaline koht, kus nad saavad kõike otsast alustada, isegi kui ta seda endale rahaliselt lubada ei saa, kuid samal hetkel hakkab ta mobiiltelefon vibreerima ja ta võtab selle kätte, et tütrele vastata.

Leidsin.

Lühike sõna tundmatult saatjalt helendab pimedas telefoniekraanil ja halvab teda. Hirm naaseb silmapilkselt, kuid seekord on see segatud hämmeldusega. Ta võttis uue numbri kasutusele vaid mõni hetk tagasi ja keegi peale tütre ei saa seda teada. Siis mõtleb ta, et võibolla pani ta kaartidega sahmerdades vana SIM-kaardi telefoni tagasi.

Kööki tagasi jõudes kahlab ta värisevate kätega laual kolakuhjas. Ta teab täpselt, kuhu ta väikese SIM-kaardipaki pani, ja metsikult paanitsedes valgustab ta köögilauda ja põrandat. Aga pakki pole seal. Ta hakkab sahtlis tuhnima ja iga kord, kui ta hunniku väikseid asju asjatult kõrvale lükkab, hiilib talle pähe üks ja sama mõte. Pakendil oli kirjas tema valitud uue SIM-kaardi telefoninumber ja kui pakendit pole enam laual, kuhu ta selle jättis, peab sellel olema põhjus. Kuid välisuks oli majja jõudes lukus, aknad haakide ja riividega kinni, ning ta kordab seda endamisi uuesti ja uuesti, kuni telefoni vibreerimine teda taas võpatama paneb.

Seekord teksti pole. On vaid üks uduse fotoga ikoon. Pisarad voolavad mööda põski alla ja ta ütleb iseendale, et ei pea sellele vajutama, kuid paneb siiski sõrme ekraanile ja avab foto.

Esialgu ei saa ta aru, mida pilt kujutab. Ajapikku joonistub välja pime ruum naise siluetiga. Naisel on üleriided seljas ja ta vaatab rullo

vahelt välja. Rulooribade vahelt, mida naine käega laiali lükkab, on tänavalambi häguses valguses näha lumehelbeid. Siis jõuab Siljele kohale, et naine fotol on tema ise. Ta pöördub kabuhirmus elutoa ukse poole ja äkitselt muutub pimeduses miski elavaks.